

Dilrabo TURATOVA,
O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti o'qituvchisi
E-mail: dilrabo.ta@mail.ru

O'zDJTU professori, p.f.d N.Isakulova taqrizi asosida

DEVELOPING CREATIVE COMPETENCIES THROUGH FOLK INSTRUMENT PERFORMANCE (USING THE TRADITIONAL DUTAR AS AN EXAMPLE)

Annotation

This article examines effective methods of folk instrument performance in preschools, secondary schools, and universities. In this context, the example of Japanese experience demonstrates the positive development of musical instrument learning among young people and its impact on our spirituality through the development of a sense of patriotism, which contributes to the improvement of the quality of education and is considered important in the upbringing of the younger generation through folk instrument performance. The importance of developing finger dexterity through folk instrument performance by the younger generation is also emphasized.

Key words: folk instruments, dutar, performance, style, method, music pedagogy, musical consciousness, national education, education, finger maturation.

РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ ПОСРЕДСТВОМ ИСПОЛНЕНИЯ НА НАРОДНЫХ ИНСТРУМЕНТАХ (НА ПРИМЕРЕ ТРАДИЦИОННОГО ИНСТРУМЕНТА ДУТАР)

Аннотация

В данной статье рассматриваются эффективные методы исполнения на народных инструментах в дошкольных учебных заведениях, общеобразовательных средних школах и высших учебных заведениях. В этом контексте пример японского опыта демонстрирует позитивное развитие изучения музыкальных инструментов среди молодежи и влияние на нашу духовность через формирование чувства патриотизма, что способствует повышению качества образования и считается важным в воспитании молодого поколения посредством исполнения на народных инструментах. Также подчеркивается важность развития подвижности пальцев в результате исполнения молодым поколением на народных инструментах.

Ключевые слова: народные инструменты, инструмент дутар, исполнение, стиль, метод, музыкальная педагогика, музыкальное сознание, национальное образование, образование, маторика пальцев.

XALQ CHOLG'ULARIDA IJRO ETISH ORQALI IJODIY KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISH (AN'ANAVIY DUTOR CHOLG'USI MISOLIDIDA)

Annotatsiya

Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim muassasalari, umumiy o'rta ta'lim ta'lim maktablari bilan birgalikda oliy ta'limda xalq cholg'ularida ijro etishning samarali metodlari yoritilgan. Bu borada Yaponiya tajribasi misolida ham musiqa cholg'ularini o'rganilish yoshlarda ijobiy rivojlanishi keltirilgan bo'lib, ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiluvchi va yosh avlod tarbiyasida muhim hisoblangan vatanparvarlik hissini shakllantirish xalq cholg'ularida ijro qilish orqali ma'naviyatimizga ta'siri keltirilgan. Shuningdek, yosh avlod cholg'uda ijro qilishi natijasida barmoqlar matorikasi rivojlanishi muhim ahamiyatga ega ekanligi yoritilgan.

Kalit so'zlar: xalq cholg'ulari, dutor cholg'usi, ijrochilik, uslub, metod, musiqa pedagogikasi, musiqiy ong, milliy tarbiya, ta'lim, barmoqlar matorikasi.

Kirish. Dunyo taraqqiyotida musiqaning o'ri beqiyos ekanligi shu bilan birga inson ongiga naqadar kuchli ta'sir qila olishi olimlar tomonidan turli tadqiqotlar olib borilib, natijasi hayratlanarli darajada isbotlanibgina qolmay bu tadqiqotlar samarasi amaliyotda qo'llanilib kelinmoqda. Bu jarayonda musiqa orqali turli xil xastaliklarning davolanishi, yosh avlod tarbiyalanishida klassik musiqalarimizning maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilari ham tinglashi uchun muassasalarda musiqiy muhit yaratilishi va umumiy o'rta ta'lim maktablarida musiqa cholg'ularining o'rganilishi qarorlar asosida yosh avlodning musiqiy estetik ongining ham rivojlantirishga e'tibor qaratilmoqda.

Umumiy o'rta ta'lim maktablaridan xalq cholg'ularini o'rganilishi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2024-yil 15-noyabrdagi "Umumiy o'rta ta'lim maktablarida musiqa madaniyati fanini o'qitilishini tubdan tubdan takomillashtirish ham ushbu fan

o'qituvchilarining kasbiy faoliyatini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-391 qarori[1] bo'yicha maktab o'qituvchilarining kamida bitta xalq cholg'ularida ijro qilish talabi qo'yilgan bo'lib ularning bu jarayonda yosh avlodning tarbiyalashda yoshlarning ma'naviy, estetik ruhda yetuk inson bo'lib shakllanishida katta ahamiyat kasb etadi. Va bu borada umumiy o'rta ta'lim maktabi o'qituvchilarining malaka toifalarini oshirish masalasida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-oktabrdagi "Musiq madaniyati fani va jismoniy tarbiya fani o'qituvchilarining bilim darajasi hamda kasbiy mahoratini aniqlash bo'yicha milliy baholash tizimini joriy etish to'g'risida"gi 652-son qarori[1] asosida "Musiq madaniyati fani va jismoniy tarbiya fani o'qituvchilarining bilim darajasini hamda kasbiy mahoratini aniqlash hamda ularga sertifikat berish tartibi to'g'risida" Nizom[2] tasdiqlanib, musiqa madaniyati fani o'qituvchilariga ham e'tibor kuchaytirildi. Shuningdek

maktabgacha ta'lim muassasalarida ham musiqaning o'rganilishi va milliy musiqalarimizning targ'iboti o'tkazilayotganligi, ayrim maktabgacha ta'lim muassasalarida esa tarbiyalanuvchilar tomonidan musiqa cholg'ularida ijro etayotganligini ham uchratish mumkin. Bu juda maqsadli va yosh avlodning tafakkuri va ularning musiqa chorlg'ulari haqidagi tushunchalari paydo bo'lishi bilan birgalikda estetik tarbiyalanishiga ijobiy ta'siri bo'ladi albatta.

Shu o'rinda dutor cholg'usi ham keng qamrovli targ'ibot masalalarida muhim cholg'ulardan hisoblanib, o'ziga xos ovozi va xalq orasida keng tarqalgan cholg'ulardan biri bo'lganligi sabab umumiy o'rta ta'lim maktablaridan o'rganilishi zarur bo'lgan yetti turdagi cholg'ular qatoriga kiritilgan. Dutor cholg'usi tarixan xalq cholg'ularining asosiy turlaridan hisoblanib, deyarli har bir xonadonda mavjud bo'lgan. Dutorning ikki toridan taralgan ijrolar boshqa zamonaviy cholg'u ovozigacha ko'nikkan insonlarni ham o'ziga jalb qila olgan. Bu o'rinda Turg'un Alimatov ijrolari va ularning ijodlari misolida bu cholg'uning musiqiy-estetik qiymati yanada yaqqol namoyon bo'ladi. Turg'un Alimatov nafaqat dutor ijrochiligidan, balki milliy musiqiy merosimizning yuksak namoyondalaridan biri sifatida cholg'u ijrochiligi yo'nalishida ustozda sozanda bo'lib, uning ijrosida dutor nafaqat cholg'u sifatida, balki asarlarning ijrolarida milliy musiqiy dunyoqarash, estetik zavq, falsafiy mazmuni o'z ichiga olgan holda tinglovchiga ta'sir o'tkazadi. Shu bois dutor cholg'usini o'qitish jarayonida Turg'un Alimatov ijodiy merosidan foydalanish metodik jihatdan ham, tarbiyaviy jihatdan ham samarali hisoblanadi.

Ustoz Turg'un Alimatov o'zbek xalq musiqasi, xususan, cholg'u ijrochiligi sohasida benazir hunar va yuksak mahorat namoyon etgan san'atkor sifatida milliy musiqiy madaniyatimiz taraqqiyotida alohida o'rin tutadi. Uning ijodi cholg'u san'atini nafaqat mahalliy, balki jahon sahnalarida ham yuqori darajada namoyon qila olgani, shu bilan birga juda kamtar, insoniy fazilatlariga boy ijodkor sifatida el ardoga hurmat qozongani bilan qadrlidir. Alimatov nafaqat mahoratli ijrochi, balki o'z shaxsiy fazilatlarini, harakatlari, tafakkuri bilan ham har jihatdan namuna bo'la olgan yetuk ustoz sifatida shogirlarga ham har jihatdan namuna bo'la olgan. Uning boy merosi va ijod namunalari hozirgi kunda O'zbekistondagi barcha musiqa ta'lim muassasalarida o'quv-amaliy jarayonda foydalanib kelinayotgani, uning maktab sifatida shakllanganidan dalolat beradi. Turg'un Alimatov ijrosining o'ziga xos uslubi – qo'l harakatlarining tabiiyligi, kuyning ichki mazmuniga kirib borish qobiliyati, har qanday tinglovchini soz dardiga sherik qila olish mahorati bilan ajralib turadi. Shu bois u nafaqat ijrochi, balki ijrochilik san'atining metodologik rivojiga ham bevosita ijobiy ta'sir ko'rsatgan san'atkor sifatida baholanadi.

Ustozning xalqaro sahnadagi faoliyati ham e'tiborga loyiq bo'lib, jumladan, uning Londonga amalga oshirgan ijodiy safari davrida yuz bergan voqea buning yaqqol isbotidir. Londonda rejalashtirilgan konsert tashkilotchilari avvalboshdan ansambl jamoasini kutgan holda, Alimatovning o'zi faqat o'g'li Alisher bilan kelganini eshitib hayratlanishgan. Shunga qaramasdan, dastur uchun mo'ljallangan 90 daqiqalik konsert tinglovchilarning yuksak qiziqishi tufayli yana yarim soatga uzaytirilgan. Tomoshabinlar dutor va tanbur ovozinining nafisligidan shunchalar ta'sirlanishganki, konsert yakunlanganidan keyin ham ustoz va uning o'g'lini qiziqish va hurmat bilan o'rab olib, ikki cholg'uning ijrolari berayotgan ta'sirning betakrorligini qayd etishgan.

Turg'un Alimatovning ijodiy faoliyati London bilan cheklanib qolmay, keyinchalik AQSH, Rossiya, Fransiya, Germaniya kabi mamlakatlarda ham davom etgani, uning

dunyo musiqiy jamoatchiligi tomonidan ham e'tirof etilganidan dalolat beradi[4].

Turg'un Alimatovning ijrochilik iste'dodi va musiqiy dunyoqarashi uning yoshlik davridanoq namoyon bo'lgan. Manbalarda qayd etilishicha, u texnikumda tahsil olgan yillardayoq dutor cholg'usini yurakdan his etib ijro qilar, texnikum yotoqxonasida istiqomat qiluvchi tengdoshlariga ijrolaridan namunalar chalib berar edi. Bir kuni "Dutor navosi" asarini ijro etayotgan paytda yoshlardan biri to'satdan hovliga chiqib yig'lab yuborgani haqidagi voqea dutor ovozinining yurakka ta'sirchan kuchini yaqqol ifodalaydi. Bu holat sozning ikki toridagi ijro emas, balki inson ruhiyatining nafis qirralarini ham cherta olish imkoniyatiga ega ekanligini isbotlaydi. Musiqiy ta'sirning bevosita ruhiy holat bilan bog'liqligi to'g'risidagi nazariy qarashlar ushbu voqea orqali yanada mohirona tasdiqlanganini ko'rish mumkin.

Shuningdek, Turg'un Alimatovning ayrim bemorlarni davolash jarayonlarida dutor cholg'usidan foydalangan haqidagi ma'lumotlar ham alohida ahamiyatga ega. Manbalarda qayd etilishicha bemorlarda dutorida asarlar ijro qilib, ularning emotsional holatini barqarorlashtirishga yordam bergan. Bu esa dutor cholg'usining nafaqat badiiy-estetik, balki terapevtik xususiyatlarga ham ega ekanligini ko'rsatadi.

Zamonaviy musiqa terapiyasi nazariyasiga ko'ra, torli cholg'ularning past va o'rta chastotadagi rezonansi insonning ruhiy muvozanatni tiklashda ijobiy natija bergan. Shu ma'noda, Alimatov ijodi nafaqat milliy musiqa merosining badiiy namunalari yetkazuvchi, balki inson psixologiyasiga ijobiy ta'sir qiluvchi muhim omil sifatida ham o'rganilishi muhimdir.

Demak, dutor cholg'usi – an'anaviy xalq cholg'uning bir turi sifatida inson ruhiyatiga ham ta'sir etuvchi estetik va terapevtik vosita sifatida ham ilmiy jihatdan o'rganilishi, Turg'un Alimatov ijodi esa bu jarayonning amaliy namunasi sifatida qimmatli manba hisoblanadi.

Ustozning milliy musiqa san'atiga qo'shgan hissasi, ijrochilik uslubining yuksak nazariy-amaliy ahamiyati va insoniy fazilatlarini kelajak avlod uchun ham bebaho maktab vazifasini o'tab kelmoqda. Xususan dutor cholg'usi ijrochilik maktablari sifatida o'rganilishi, dutorning targ'iboti o'zbek xalq cholg'usi sifatida keng targ'ib qilinayotganligi yoshlarning estetik ozuqa va milliy tarbiyaviy ruhda komil inson bo'lib yetishishida muhim ahamiyatga ega.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Yaponiya davlatida musiqiy cholg'ularni o'rganish borasida nafaqat madaniy ehtiyoj, balki davlat miqyosida strategik iqtisodiy yo'nalishida ham o'rganilgani diqqatga sazovor. Yaponiya maktabgacha ta'lim tizimida bolalarning kamida ikki turdagi musiqiy cholg'uda ijro etishni o'rganishi bolalarning qo'l matorikasini erta rivojlantirishga xizmat qiladi (iqtisodiyot fanlari doktori, professor Barnogul Sanoqulovning intervyularidan). Barmoqlar matorikasining rivojlanishi bolaning neyropsixologik holatining rivojlatirilishi bilan bevosita bog'liq bo'lib, erta yoshdagi bunday rivojlanish keyinchalik nutq faoliyati, idrok, diqqat, muvozanat, harakatlarni muvofiqlashtirish kabi ko'nikmalarning shakllanishiga ijobiy ta'sir qiladi. Yaponiya mutaxassislari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda musiqiy cholg'ularda ijro qilish orqali bolalarda barmoqlar motorikasining rivojlanishi kelajakda ularning turli mehnat faoliyatlariga tez moslasha olish qobiliyatini hisobga olingan.

Shu bilan birga, mazkur metodning iqtisodiy samarasi ham baholangan bo'lib, Professor B.Sanoqulova ta'kidlaganidek, bolaning 6 yoshgacha musiqa cholg'ularida ijro etishi natijasida barmoq uchidagi sezgirlik funksiyalari rivojlanishi katta yoshda ehtimoliy jarohatlar, kasbiy cheklanishlar yoki asab-mushak tizimidagi muammolarning oldini olishga xizmat qiladi. Bunday yondashuv, o'z navbatida,

mehnatga layoqatsizlik holatlarida ham, nogironlik darajasining turlarida bu turdagi metodlar yordam berishi inobatga olingan bo'lib ijtimoiy paketlar xarajatlari qisqarishiga olib kelishi mumkinligi hisobga olingan. Demak, cholg'uda ijro etishni maktabgacha ta'limda joriy etish Yaponiya uchun nafaqat madaniy, balki muhim iqtisodiy samaradorlikka ega strategik chora sifatida ham baholanadi.

Shunday qilib, Yaponiya tajribasi musiqa ta'limining nafaqat madaniy-ma'naviy, balki iqtisodiy va sog'lom avlodni shakllantirishga qaratilgan strategik ahamiyatga egaligini namoyon qiladi. Bu esa har bir davlat uchun bolaga yoshligidan musiqiy muhit yaratish, cholg'u ijrochiligiga va uni ta'lim dasturlariga xizimli ravishda tatbiq etish muhimligi haqida ilmiy-amaliy xulosa chiqarish imkonini beradi.

Xalq cholg'u ijrochiligi, xususan dutor san'atining musiqiy-estetik, psixofiziologik va pedagogik jihatlarini har tomonlama yoritish maqsadida zamonaviy ilmiy-tadqiqot usullarining majmuasidan foydalanildi. Turg'un Alimatov ijodi misolida an'anaviy dutor ijrochiligining xususiyatlari, uning inson ruhiyatiga ta'siri, shuningdek Yaponiya tajribasi misolida musiqa ta'limining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati o'rganilgan holda yoshlarni barkamollikka erishishida yoshligidan e'tibor qaratish maqsadga muvofiqdir.

Tadqiqot metodologiyasi. Xalq cholg'ularida xususan dutor cholg'usida asarlarni ijrosini o'rganish jarayonida eng samarali metodlardan biri bu eshitish orqali o'zlashtirish bo'lib, bu usulda o'rganilgan asarning badiiyligi ham o'ziga xos hisoblanadi. Bundan tashqari maktabgacha ta'lim muassasalaridagi tarbiyalanuvchilarga eng keng tarqalgan va xalq orasida ommalashgan xalq musiqalarini o'rgatish tarbiyalanuvchilarga ham alohida zavq bag'ishlaydi.

Umumiy o'rta ta'lim maktabi o'quvchilariga ularning yoshlarini hisobga olgan holda asar tanlanishi, xalq musiqalaridan foydalanilishi, cholg'uni qisqa muddatda o'zlashtirishiga yordam beradi. Natijada ular asarni qisqa vaqt ichida yod olishiga turtki bo'ladi. Bunday usul o'quvchilarga cholg'uni o'rganishga qiziqishning ortishiga olib kelish bilan birga ular butun bir asarni ijrosining yakunida keyingi asarni o'zlashtirishda maqsad va vazifasini kengroq olishi mumkin bo'ladi.

Oliy ta'lim tizimida bu kabi metodlardan foydalanishda unumli ta'lim berish uchun bo'lajak mutaxassislar yakka dars shaklida ta'lim olishadi. Bu shaklning o'ziga xos xususiyatlaridan biri har bir ta'lim oluvchi (talaba)ga individual yondoshgan holda ta'lim beriladi. Va ularga mutaxassislik fanlari bilan birgalikda pedagogika va psixologiya fanlarining

Ta'lim bosqichlari	Jismoniy rivojlanish	Intelektual rivojlanish	Ijodiy rivojlanish	Ma'naviy rivojlanish
Maktabgacha ta'lim muassasasi	Barmoqlar motorikasi rivojlanadi	Intelektual fikrlash shakllanadi	Ijodiy fikrlash asoslari paydo bo'ladi	Vatanparvarlik va milliy ruhda tarbiyalanadi
Umumiy o'rta ta'lim maktabi	Cholg'uda ijro etish orqali to'liq g'aydani to'g'ri shakllantiradi	Individual fikrini aniq bayon qilish qobiliyati rivojlanadi	Ijodiy fikrlarning kengligi ta'minlanadi	Milliy o'zlikni anglash mustahkamlanadi

O'zbekiston va Yaponiya musiqa ta'limi tizimi o'rtaidagi umumiy va farqli jihatlar, musiqiy cholg'uda ijro qilishning ijtimoiy, ma'naviy va iqtisodiy samaralari taqqoslab o'rganildi. Olingan nazariy va amaliy ma'lumotlar umumlashtirilib, xalq cholg'ulari ta'lim tizimida dutor cholg'usidan samarali foydalanish natijasida musiqiy ong, milliy tarbiya, musiqiy estetik va komil inson tarbiyalanishida ahamiyatga ega ekanligi yoritildi. Musiqa estetikasi, musiqa psixologiyasi, musiqa terapiyasi va pedagogika sohalariga oid ilmiy adabiyotlar, qonunchilik hujjatlari, xorijiy tadqiqotlar

o'zlashtirilishi bo'lajak pedagog sifatida har tomonlama shakllanish imkonini beradi.

Oliy ta'lim tizimida bu asosan ta'lim yo'nalishidan kelib chiqib ustoz-shogird an'anasiga tayangan holda ham o'zlashtiriladi. Ayniqsa cholg'ularning xususiyati hisobga olingan holda ustozlar ijrolari mukammal ijro sifatida o'rganiladi. Shuningdek bu ijrolarning asosi nota matnlari bo'lib, nota matnlari o'zlashtirilgandan keyin yoki bu asos bilan birgalikda audio va video materiallar taqdim etiladi. Talaba o'zining qobiliyatidan kelib chiqib asarni o'zlashtiradi.

Guruhi darslarda esa umumiy bir asarni o'zlashtirishda ularning bir-biri bilan musobaqa yoki o'yin shaklida o'zlashtirishni qiziqitirish orqali samaraga erishish mumkin. Bunday usullar yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalanishiga, ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishiga, estetik shakllanishiga, cholg'uda ijro etishga qiziqishini orttiradi.

Yosh avlodning cholg'uni o'zlashtirishda har bir yosh chegarasi hisobga olingan holda bir qancha unumli usullardan foydalanish samara berishi tahlil qilindi. Bu borada bir qancha interfaol metodlar orqali dars jarayonini olib borish, didaktik o'yinlar, video yoki audio orqali o'quvchilarga asarlarni tinglash imkonini berish ham samarali hisoblanadi.

Umumiy pedagogikada asosiy tasniflardan birida ta'limning og'zaki, ko'rgazmali, va amaliy metodlari ajratilib ko'rsatiladi. Yalpi yondoshishda esa ta'lim metodlarining uchta umumlashtiruvchi guruhlari ko'rib chiqiladi: 1. O'quv-bilish faoliyatini tashkil etish va amalga oshirish metodlari; 2. O'quv-bilish faoliyatini kuchaytirish va asoslash; 3. O'quv-bilish faoliyati samaradorligini nazorat qilish va o'z-o'zini nazorat qilish metodlari[3]. Albatta o'z-o'zini nazorat qilish borasida oliy ta'limda mustaqil ta'limga alohida e'tibor qaratilgan bo'lib, talaba bu jarayonda ijodiy rivojlanishiga katta sabab bo'ladi.

Tahlil va natijalar. Turg'un Alimatov ijrochilik maktabining rivojlanish bosqichlari manbalar asosida o'rganildi. Tahlil orqali o'zbek xalq cholg'ulari o'rganilishi nafaqat o'zbek ijrochiligining targ'ib qilinishi balki yosh avlod ongining estetik rivojlanishi, milliy ruhda kamol topishi muhim ahamiyatga ega ekanligi tahlil qilindi.

Dutor ijrosining Turg'un Alimatov misolida inson emotsional holatiga ta'siri, ayrim bemorlarni davolashda dutor cholg'usidan foydalanilgan holatlar, musiqaning bolalar psixologiyasiga va bolalar barmoqlarining motorikasiga ta'siri haqidagi ilmiy ma'lumotlar psixologik-pedagogik yondashuv asosida tadqiq etildi. Yaponiyada barmoq motorikasi rivojlanishiga oid tadqiqotlar shu metod asosida baholandi.

(Yaponiya tajribasi), ular orasidagi o'zaro bog'liqlik tahlil qilindi. Bu metod dutor ijrochiligining estetik va terapevtik, yoshlarning milliy ruxda tarbiyalanishi qiymatini nazariy jihatdan asoslashga yordam berdi. Bu keltirilgan izohlar jadval ko'rinishida ta'lim bosqichlarida aks ettirilgan

Xulosa va takliflar. Musiqa sohasi xususan, cholg'u ijrochiligi borasida umumta'lim maktab o'quvchilariga tegishli cholg'ularni o'rganish o'zbek xalqining ma'naviyati va madaniyatining yanada yuksalishi, yoshlarning milliy ruhda tarbiyalanishi, ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga sabab bo'ladi.

Cholg'ularda ijro uslublarini o'rganish orqali ularning o'zbek xalq merosi, an'ana va madaniyatimizga nisbatan muxabbatning shakllanishi, estetik rivojlanishlarga erishish mumkin.

Bu borada yoshlarga xalq musiqalarining targ'ibotida ommaviy axborot tizimining ham hissasi katta hisoblanadi. Televideniya va radiolardan tashqari ijtimoiy tarmoqlarda biz kabi soha mutataxassislar ham faol bo'lib musiqa cholg'ulari naqadar ahamiyatli ekanligini targ'ib qilib borishda o'z hissamizni qo'shsak yanada natijadorligi samarali hisoblanadi. Shu bilan birgalikda yoshlarda Vatanparvarlik ruhining shakllanishi, ma'naviy va intellektual kamol topishi, milliy

qadriyatlarga sodiq bo'lishga o'rganishi muhim ahamiyatga ega.

Yaponiya tajribasidan kelib chiqib yurtimizda ham maktabgacha ta'lim muassasalarida xalq cholg'ularning o'rganilishini qat'iy har bir bitiruvchi tarbiyalanuvchiga bir turdagi xalq cholg'usida ijro qilishi belgilansa, tarbiyalanuvchilarning milliy ruhda va vatanparvarlik hissi yanada yoshligidan shakllanishiga sabab bo'ladi. Bundan tashqari yoshlarning barmoqlarining matorikasi rivojlanishi ham kelajakda ularning komil inson sifatida shakllanishida muhim rol o'ynaydi.

ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-oktabrdagi №652 Qarori
2. Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-oktabrdagi 652-son qaroriga 1-ilova
3. Rauf Qodirov "Musiqa pedagogikasi" Toshkent, 2018